

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 119/02-5

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. júla 2002 predbežne prerokoval sťažnosť A. H., bytom Č. r., B., vo veci porušenia jej základného práva podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17 Nc 35/02 o vylúčení sudcov Okresného súdu v Čadci z prejednávania a rozhodovania vecí sp. zn. Nc 1138/01, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. H. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 28. júna 2002 doručené podanie A. H. (ďalej len „sťažovateľka“), bytom Č. r., B., označené ako „Ústavná sťažnosť proti uzneseniu Krajského súdu Banská Bystrica 17 Nc 35/02 z 13. 3. 2002, doručené 3. 5. 2002“. Z jeho obsahu vyplynulo, že sťažovateľka podáva ústavnú sťažnosť *„proti uzneseniu Krajského súdu Banská Bystrica čj. 17 Nc 35/02 z 13. 3. 2002, pretože týmto uznesením bolo porušené moje ústavné právo na zákonného sudcu podľa čl. 48 Ústavy SR.*

Krajský súd Banská Bystrica rozhodol 13. 3. 2002 uznesením 17 Nc 35/02, že sudcovia Okresného súdu v Čadci sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí sp. zn. Nc 1138/01 Okresného súdu v Čadci a že sa vec prikazuje na prejednanie a rozhodovanie Okresnému súdu v Martine.

Krajský súd odôvodnil svoje rozhodnutie tým, že z vyjadrenia sudcov Okresného súdu v Čadci vyplýva, že sa vo veci cítia zaujatí pre priateľský vzťah k žalovanému II/ ako bývalému sudcovi tohoto súdu.

Podľa čl. 144 ods. 1, ods. 2 Ústavy SR sudcovia sú pri rozhodovaní nezávislí a sú viazaní len zákonom, a ak to ustanovuje ústava alebo zákon, sudcovia sú viazaní aj medzinárodnou zmluvou.

Ako vyplýva z odôvodnia rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici, sudci Okresného súdu v Čadci sa pri rozhodovaní riadia nie zákonom, ale priateľskými vzťahmi.

Podľa čl. 146 sa sudca môže svojej funkcii vzdať. Ak sudcovia Okresného súdu v Čadci nie sú schopní plniť sudcovský sľub, pri rozhodovaní sa riadia priateľskými vzťahmi a nie zákonom, bolo ich povinnosťou sa funkcii sudcu vzdať.

Nemožno po mne spravodlivo žiadať, aby som ja niesla následky priateľských vzťahov sudcov Okresného súdu k ich bývalému kolegovi.

Zákonný sudca v konaní Okresného súdu Čadca Nc 1138/01 je sudca Okresného súdu v Čadci, ktorému vec náleží podľa rozvrhnutia práce. ...

Z týchto dôvodov navrhujem, aby Ústavný súd SR vydal toto rozhodnutie:

Uznesenie Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 17 Nc 35/02 z 13. 3. 2002 sa zrušuje.“

II.

Ústavný súd je od 1. januára 2002 oprávnený konať o sťažnostiach, ktorými fyzické alebo právnické osoby namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd upravených buď v Ústave Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), alebo v medzinárodnej zmluve o ľudských právach a základných slobodách, ak o ich ochrane nerozhoduje iný súd.

Zákonom predpísané náležitosti sťažností, ako aj podmienky konania ústavného súdu o nich sú upravené v zákone Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), pričom nesplnenie niektorej z nich má za následok odmietnutie sťažnosti po jej predbežnom prerokovaní pre niektorý z dôvodov uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd predbežne prerokoval podanie sťažovateľky (ktoré na základe jeho obsahu a petitu posúdil ako sťažnosť fyzickej osoby podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17 Nc 35/02) a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 citovaného zákona. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľky zohľadnil, že účel základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy sa splní, „ak o práve občana rozhodne sudca pridelený na výkon funkcie na súd toho stupňa súdnej moci, ktorý je vecne a miestne príslušný rozhodnúť za predpokladu, že podľa rozvrhu práce ide o sudcu, ktorý je oprávnený konať a rozhodovať určitý druh súdnej agendy“ (II. ÚS 15/96). Sťažovateľka namietala porušenie tohto svojho základného práva na zákonného sudcu, ktorým je podľa jej názoru (a v konaní Okresného súdu v Čadci sp. zn. Nc 1138/01) ten sudca tohto súdu, „ktorému vec prináleží podľa rozvrhnutia práce“. K jeho porušeniu malo podľa jej tvrdenia dôjsť uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17 Nc 35/02 z 13. marca 2002, ktorým boli na základe žiadosti sudcov Okresného súdu v Čadci títo vylúčení z ďalšieho prejednávania a rozhodovania vo veci sťažovateľky vedenej na tomto súde pod sp. zn. Nc 1138/01, v dôsledku čoho bola táto (a podľa § 12 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) prikázaná na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu v Martine. Ústavný súd preto predovšetkým zoberal do úvahy, že za zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy zásadne treba považovať toho, kto bol určený na prejednávanie vecí v súlade s rozvrhom práce súdu. Ak však nastanú okolnosti odôvodňujúce presun takto pridelenej veci (resp. agendy) na iného sudcu buď v dôsledku jeho vylúčenia pre zaujatosť v zmysle § 14 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku, alebo aj pre iné dôvody uvedené v § 2 ods. 2 a 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 66/1992 Zb. o Spravovacom poriadku pre okresné a krajské sudy v znení neskorších predpisov [(ďalej len „vyhláška Ministerstva

spravodlivosti Slovenskej republiky č. 66/1992 Zb.“), napríklad dlhodobá neprítomnosť sudcu, výrazné rozdiely v pracovnom vyťažení, náhle prekážky brániace sudcovi vykonať jednotlivé úkony v konaní], tak aj sudcov, ktorým boli veci následne pridelené v dôsledku uvedených prekážok, treba takisto považovať za zákonných sudcov podľa čl. 48 ods. 1 ústavy. Uvedené ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku aj vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 66/1992 Zb. dovoľujú, aby vec bola (a aj napriek spomenutým prekážkam) rozhodnutá súdmi bez zbytočných prietáhov v konaní, resp. aby o nej konal sudca, o nestrannosti ktorého nie sú žiadne pochybnosti, čo je aj v záujme účastníkov súdneho konania. Postup sudcov podľa § 14 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku, resp. predsedu súdu ako orgánu štátnej správy súdov, ktorý je v súlade s ustanoveniami uvedených právnych predpisov, nemožno preto bez ďalšieho hodnotiť ako porušenie základného práva účastníka súdneho konania podľa čl. 48 ods. 1 ústavy.

K porušeniu základných práv alebo slobôd účastníkov súdneho konania (práve naopak) pravidelne dochádza v dôsledku nerešpektovania buď ich zákonnej, alebo ústavnej úpravy orgánmi štátu, ale nie v dôsledku ich postupu, ktorý je plne v súlade s touto úpravou.

Aj ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach potvrdil, že „uplatňovanie zákona v súdnom konaní a postup súdu v súlade s platným a účinným zákonom nemožno hodnotiť ako porušovanie základných ľudských práv“ (I. ÚS 8/96), v dôsledku čoho „výklad a aj uplatňovanie základných práv a slobôd patriacich účastníkom súdneho konania nemožno uskutočňovať spôsobom, v dôsledku ktorého by sa všeobecným súdom odňalo alebo obmedzilo zákonné oprávnenie konať a rozhodovať spôsobom zaručeným ústavou alebo zákonmi“ (I. ÚS 72/96).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd zistil, že sudcovia Okresného súdu v Čadci podľa § 14 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku požiadali Krajský súd v Banskej Bystrici (a pre ich vzťah k jednému z účastníkov konania sp. zn. Nc 1138/01) o svoje vylúčenie z konania a rozhodovania v tejto veci a keďže Krajský súd v Banskej Bystrici dôvody ich vylúčenia uznal, rozhodol o ich vylúčení a prikázal vec na konanie a rozhodovanie Okresnému súdu v Martine. Išlo o postup, ktorý Občiansky súdny poriadok predpokladá,

a sťažovateľka okrem toho, že tento zákonom predvídaný postup vo svojej sťažnosti napadla, už neuviedla žiadne ďalšie dôvody, pre ktoré malo dôjsť k porušeniu jej základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy. Keďže postup orgánu štátu v súlade so zákonom nemožno považovať za porušenie základného práva alebo slobody a keďže sťažovateľka napadla iba takýto postup Krajského súdu v Banskej Bystrici, bolo potrebné sťažnosť po jej predbežnom prerokovaní odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. júla 2002